

گرتن وئاشکرا بوونی بانديکي رڦاندي مندا ل دايکي عه بود به دەم هه نيسک و گريانه وه: سوپاسي حکومتی هه ريم و هيزه کانی ناسايشی کوردستان دهکات

ناماده کردنی / نه حمه دی خو شنوس

له پاش جهنگی نازاد کردنی عیراق و نه مان و فهوتانی رژی می دیکتاتوری به عس، جهنگی ناو خۆ له ناوچه تازه نازاد کراوهکاندا بوو به فاکته ریکی ئاکتيف بۆ دروست بوونی گروپ و باندي تيرۆريستی هه مه جوړ و فه لوجهش وهکو گۆره پانیکی له بار بۆ نهجامدانی کاری دزیو و څیزهون هه می شه پشکی شیری بهرکه وتوو، لیرهدا ئی مه نه وهی جی نامازو مه به سستمانه ئه وه گروپه (رعدد محه مه عد عه لی) سه ره رشتی دهکات ناوبراو خه لکی محمودیه یه له پارێزگای به غدا و به ره گه ز عه ره به و سه ره ره رشتی ئیش و کاری رڦاندنی منال و پیرو لاه دهکات و نه ندانه کانی ئه م گروپه هه شت تا ده که سه ده بین و ته نه نا که سیک له وه گروپه که به به ره گه ز کورده به ناوی (دلشاد به نده ر عه لی کاکه یی) ه که ماوهی سیانزه سا له له فه لوجه نی شه جی بووه و ئیستا مالی باوکی له که لاره، ئه م بانده چه ندین کاری تیرۆریستی و رڦاندنیان نه نجامداوه و داوه مه بین کاری رڦاندنیان (عه بود) ی ته مه ن چوار سا له که له ناحیه ی گه رمه ی تیرۆریستی هه که دزاوه و پاشان براوه بۆ به غدا له مه حمودیه ودواتر براوه بۆ مالی (مه کی جابر) له گه ره کی به یاع له به غدا و بۆ ماوه ی چل رۆژیک له وهی ده بی ت و پاشان به

مه به سستی جیگۆرکی بۆ نه ناسینه وهی (عه بود) هه وه له ی که لار کراوه بۆ مالی (دلشاد به نده ر) و بۆ ماوه ی بیست و پینچ رۆژ له وهی ده بی ت، پاشان سه رچه وه یه که هیزه کانی ناسايشی که لار ناگادار دهکاته وه له مه سه له یه و له رۆژی ۲۶/۷/۲۰۰۵ هه ره یه که له (دلشاد به نده ر و مه کی جابر) ده سه سه ر ده گرتن و پاش لیکۆلینه وه دان به تاوانه کانیاندا ده نین و ئه وه ش ئاشکرا ده که ن ده که ن که سه ر به چه ماعه تی عبدالله جه نا بین که ترۆریستی به ناوبانگی ناوچه ی فه لوجه یه و ده ستیان هه بووه له چه ندین کاری تیرۆریستی و شه ری دژ به هیزه کانی

هه ندانه سه یه وه و به ده م هه نيسک و گریانه وه دایکی عه بود بۆ رۆژنامه که مان دوا و ووتی : سوپاسی حکومتی هه ریمی کوردستان ده که م و ده ستی مانده وهی هیزه کانی ناسايشی که لار ده گۆشم و ماچی ده که م و داواکارم تیرۆریستان به ئاکامی خۆیان به یه ن و له به ر ماچ باران و گریانی خۆشی نه یه ده توانی زیاتر بۆ مان بدوی و شایه نی باسه ئه م بانده پینش مانگ و نیویک به مه به سستی داناوه عه بود بۆ که سوکاری بری دوو ده قته ر دۆلاریان له که سوکاری وه رگرتوو .

هه وه یه مانیان و له رۆژی ۲۸/۷/۲۰۰۵ له لایه ن ناسايشی که لاره وه ناگاداری که سوکاری (عه بود) ی بچکۆل ده گرتنه وه که که به یین بۆ وه رگرتنه وهی ، له کاتمه ییر (۱) ی ناسايشی که لار ده گۆشم و ماچی ناوی (ئیله ام) ه و خا لۆی به ناوی (حاتم حمودی مو حید) ه ده گه نه معا ونیه تی ناسايشی که لار و به نامده بوونی دادوه ری که لار به ره یز حاکم حسین محی الدین و به ره پرس ی لیزنه ی مافی مرۆفی گه رمیان پارێزه ر (فه رهاد حاتم) عه بود درایه وه به دایکی و که سوکاری شادبوونه وه به رۆله که یان و هه رچه نده له سه ره قاتدا دایکی

به رپوه به ری دارایی که لار:

قه رزی خانوبه ره به هه یچ شیوه یه ک راناگیریت

نا / نه میر حاجی شه ریف

رۆلی دارایی که لار رۆلیکی گرنه که له جیبه جیکردن وراهه راندنی کاری هاو لاتیان، به تاییه ت دوا یی ده ر جوونی قه رزی خانوبه ره له لایه ن حکومتی هه ریمی کوردستانه وه، بۆیه کاک مو که ره م فه تاح به رپوه به ری دارایی که لارمان دواند، نه ویش له بهاری وه رگرتنی قه رزی خانوبه ره وه چو نۆیتی وه رگرتنی بۆ رۆژنامه که مان دوا و وتی: " پاش دهر جوونی بریاری سه ره کایه تی نه نجومه نی کوردستان به ژماره (۷۲۹۸) له ۲۰/۸/۲۰۰۲ لیزنه یه ک دروستبوو له به رپوه به ری دارایی قه زاکان و نوینه ری تاپۆو

تۆمار کردنی خانوبه ره ی قه زاکان، له گه ل نوینه ریکی دارایی، پاشان ئه م لیزنه یه له به ره واری ۱/۸/۲۰۰۲ ده سه ستی کرد به راهه راندنی ئیشو کاره کانی به یینی رینمایه کانی یاسای هه مو ارکراو، ئه م قه رزه م واریسی پله یه کی شه هیدان و که مه نده م به مه رجیک موجه ی له ده رگای شه هیدان وه رگرتیت وه فه رمان به ری خیزاندار به مه ر جیک له سالیکی زیاتر خزه مه تی هه بی ت و پيشمه ره گی دیرینی پینش سالی ۱۹۹۱ که موجه ی خانه نی شینی هه بی ت ده گرتی وه، له م دوا یانه دا بریاریک دهر جوو له بهاری پیدانی قه رزی

خانوبه ره به کوران و کچانی واری شه هید ئه گه ر سه لت یان مندالیش بن، هه ره وها بۆ ئه وه فه رمان به رانه ی که سه لتن وته مه نیان له ۴۰ سال زیاتره "

پاشان پیمان باشبوو به رپوه به ری دارایی که لار له بهاری ئه م کیشانه وه بۆ مان بدوی که رۆژانه رو به ره ووی ده بینه وه، له وه لامیشدا وتی: " له به ر ئه وه ی بریاره که بۆ شاری که لار تازیه ی، بۆیه کیشه کان نه گه ر زۆریش بن زوو به زوو چاره سه ر ده بی ت، هه ر سه به ارت به که کیشه ی به رزیوونه وه راده به ده ری کریتی خانوو له که لاردا، کاک مو که ره م فه تاح

ئه وه ی ئاشکرا کرد که سه ره کایه تی نه نجومه نی وه زیان له بهاری ئه وه مه سه له یه وه بریاری ئه وه ی داوه که هه یچ خا وه ن مو لکیک بۆی نییه کریتی خا وه ن زیادیکات، له به ری ئه م پارهی یه که پینشه ر هه ردوو لا له سه ری ریکه وه توون تا ماوه ی ۱۰ سال، دوا یی ئه م ماویه شه ده بی ت له گریه سه سستی نویندا(عه قد الایجه ار) هه ردوو لا له سه مر زیادکردنه که گه توگۆ بکه ن، له بهاری ئه وه ی شه وه که له کاتی سه ر پینچیدا په له نه که ن و یواری ئه وه بدنه چی ده گرتیت کاک مو که ره م وتی: " ئی شه ئیجه راناتی توند ده که یین له گه ل ئه م که سه انه ی که سه ر پینچی ئه م بریاره ده که ن."

له وه تی حکومتی به یکه ده وای یه که کانی پاش رووخانی صدام ها توونه ته سه ر ته خت، لیشاوی ئیقاداتی دهر وه به مه سستی به شداری له خوله کانی راهینان و چاو کردنه پینشه کته و ته کانی جیهانگه ری له گشت بواره کاند کراوته وه، عیرا قیک که پینشه به عسه یه کان هه موو ئی مته یاز اتیکیان قه تیس کردبوو له سه یخوره کانی خۆیاندا و خۆینه وه اره کانیان ته نانه ت له کۆمپوته ریش مه حروم کردبوو چ جای سه ته لایت و ئینتته رنیت و مۆبایل و ناردنه دهر وه..... به داخه وه دوا ی نه مانی ئه م رژی مه ئه گه ر چی ئه وه هه موو ناردنه دهر وه وانه دهره خسینری وله هه موو بواری ناسته کانی فه رمان به ری له وه زارت و دام وه زگاگان خه لک به شداری پین ده کری، وه کو هه ر حاله تیکی تر ئه م به رنامه یه به ره سمی پشکی هه ریمی کوردستانی تیندا نییه یا ئه و نه ده ریزی به شداری کردنه کان که مه شایانی باس کردن نییه، هه ندیکی په یوه ندی به ئیجه تهادی شخصی به ره پرسیکی کورد وه هیه له حکومتی عیراق و نه ویش بی به رنامه یه وه له بایی به زه یی و کورد بوونه وه چاره به جار که سی لیر وه فه رمان به ری له وهی ده نیرد ریته دهر وه، جاری واش هیه نا کوکی نیوان وه زیره که ی به غدا و ها ویش هه که ی له کوردستان ده بنه گره تی سه ره کی، ئه م بی به ش کردنه نه ک له م بواره دا له زۆر رووی تره وه که مه تر خه می هه ندی له به ره پرسه کورد هکان به رام به ر گه ل وه نه ریمی خۆیان دهره خات و خۆ ئه و وه زارتانه ی کوردیان له ئاستی به رپوه به ری گشتی و سه روتر تیندا نییه هه ره به جاری هه موو مافه کانی کوردی تیندا خوراه .

نا به رام به ری و بی به رنامه یی یه که له وه دایه که وه زارته ی عیراقی هیه وه وه زیره که ی کورده و تا ئیستا له زاری خۆیا نه وه سه رووی چوار سه د کادی ئیداری و ته کنیکی و نه ندازیاریان ناردۆته دهر وه بۆ به شداری کردن له خولی راهینان و پینشه یانندن که چی له وژماره یه که مه تر له ۲۰ که سی کورده که ده کاته ریزی ۵% و گه ر حه قی کورد ۲۵% یش بی پینویست بوو ۱۰۰ که سی کورد له وه ئیقادانه دا بنیرد ریته دهر وه و به شداری ئه و خولانه بکه ن که ئیداری کوردی له هه موو که سه زیاتر پینویستی به به رزگردنه وهی ئاستی زانستی و ته کنیکی و ئیداری کادره کانی خۆی هیه .

من ته نها نمونه یه ک ده هینمه وه له م ماویه دا له لایه ن ئه مریکی یه کانه وه خولیکی گرنه که له عه مان ی پاپته ختی ئوردن بۆ راهینان له سه ر سستی GIS کراوته وه له هه موو وه زارته و زانکۆکانی عیراقه وه خه لک به شداری کورده و له هه ریمی کوردستان مرکز بچیته وه له وه پارویهی الدین و ده وک یه کی یه ک که سه به شدار بوو و له سنووری سلیمانی ته نها یه ک که سه یش به شداری نه کردوه به زانکۆکانی سلیمانی و کۆیه و دام وه زگاگان حکومتی شه وه.

ئه مه نمونه یه که وه سه دان حاله تی وا هه ن که پینویسته حکومتی هه ریم به به رنامه کانی خۆیدا له گه ل حکومتی مرکز بچیته وه له وه پارویهی حه سه ی کوردیشی تیندایه، نه هه لپرت به شی بخوریت. من لیره گرنگی GIS به کورتی باس ده که م که پینویست بوو له پینش رووخانی صدام یشه وه حکومتی هه ریم هه ولی بده یه له سنووری ئیداری خۆیدا خه لگی له سه ر رابینتی و کاری پین بکات، نه ک له پاش رووخانیش له گه ل دوا که ویت:

GIS به واناتی سستی زانیاریه کانی جیو گرافی جوړه ته کنیکیکی به رنامه کاری کۆمپوته ری یه بۆ کۆکردنه وه و پاراستن و پینشه وه به سه نتن و لیکه وه رگرتن و چاره سه رکردن و شی کردنه وهی به یاناتی تاییه ت به گۆی زه وی له سه ره وه و ژیره وهی به شیوه یه کی خیرا و وردناسان له ریی نه خشه کاری وردی کۆمپوته ری، ئه م سه سته مه له ندیای سه ره ده مدا به شیوه یه کی به رلا و له بواره کانی نامار ویلانندان، چاودیری له شاسا غی به ره رده و فیرکردن، دابه شه بوونی دانیش تووان، توپۆزینه وهی روودا وه سه ر وشتی یه دان، گه ران به دوا ی سه رچا وه سه ر وشتی یه کاند، و چالاکی سه ریازی و چه ندین لایه نی تری زانستی په یوه ندار به شوینه وه به کار ده هینریت و بووته به شیگ له پینویستی به نه ره تی یه کانی کارگیری به ره ریه بردن له گشت بواره کاند... ده سا هی ئه وه یه ده ست نه کری به نامار ورو پینوی وردی کوردستان و له کار کردن به و سه سته مه دوا که ووی!؟